

Jaarverslag 2018

Sandd Beheer II BV

Kamer van Koophandel	
KvK-nummer	30224919
Datum ontvangst	- 6 NOV 2019
Datum vaststelling	22-10-19

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

sandd.

Inhoudsopgave

Jaarstukken

Verslag Raad van Commissarissen

Bestuursverslag

Jaarrekening

Overige gegevens

Totaal aantal pagina's in de jaarstukken: 56

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

sandd.

Verslag Raad van Commissarissen

Het verslag ligt ter inzage op het kantoor van de vennootschap.

Bestuursverslag

Het verslag ligt ter inzage op het kantoor van de vennootschap.

Jaarrekening 2018

van
Sandd Beheer II BV

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

sandd.

Inhoudsopgave

Geconsolideerde balans per 31 december 2018	4
Geconsolideerde winst-en-verliesrekening over 2018	6
Geconsolideerd kasstroomoverzicht over 2018	7
Grondslagen van waardering en resultaatbepaling in de geconsolideerde jaarrekening	10
Toelichting op de geconsolideerde balans	25
Toelichting op de geconsolideerde winst-en-verliesrekening	37
Toelichting op het geconsolideerd kasstroomoverzicht	41
Gebeurtenissen na balansdatum bij de geconsolideerde jaarrekening	42
Enkelvoudige balans per 31 december 2018	43
Enkelvoudige winst-en-verliesrekening over 2018	45
Grondslagen van waardering en resultaatbepaling in de enkelvoudige jaarrekening	46
Toelichting op de enkelvoudige balans	49
Gebeurtenissen na balansdatum bij de enkelvoudige jaarrekening	54

Geconsolideerde balans per 31 december 2018

(na verwerking van het verlies)

Activa

(in duizenden euro's)

	31-12-2018		31-12-2017	
	€	€	€	€
Vaste activa				
Immateriële vaste activa (1)	23.987		10.851	
Materiële vaste activa (2)	<u>13.291</u>		<u>7.365</u>	
		37.278		18.216
Viottende activa				
Viottende vorderingen (4)	39.386		24.830	
Liquide middelen (5)	<u>2.133</u>		<u>2.432</u>	
		41.519		27.262
Totaal activa		<u><u>78.797</u></u>		<u><u>45.478</u></u>

P a s s i v a

(in duizenden euro's)	31-12-2018		31-12-2017	
	€	€	€	€
<i>Groepsvermogen (6)</i>				
Eigen vermogen		(30.982)		(13.098)
<i>Voorzieningen (7)</i>		1.955		1.387
<i>Langlopende schulden (8)</i>		2.947		23.005
<i>Kortlopende schulden (9)</i>				
Schulden aan kredietinstellingen	11.597		5.606	
Aflossingsverplichtingen op langlopende schulden	608		3.560	
Schulden aan leveranciers en handelskredieten	20.580		9.503	
Schulden aan overige verbonden maatschappijen	30		-	
Schulden aan participanten	29.689		-	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	9.904		4.158	
Overige schulden	8.000		-	
Overlopende passiva	<u>24.469</u>		<u>11.357</u>	
		104.877		34.184
Totaal passiva		<u><u>78.797</u></u>		<u><u>45.478</u></u>

Geconsolideerde winst-en-verliesrekening over 2018

(in duizenden euro's)	2018		2017	
	€	€	€	€
<i>Netto-omzet (10)</i>		184.763		130.194
Kosten van uitbesteed werk en andere externe kosten (11)	62.484		55.172	
Lonen en salarissen (12)	84.404		41.080	
Sociale lasten (12)	14.587		7.520	
Pensioenlasten	1.127		1.087	
Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa (13)	5.736		4.399	
Overige waardeveranderingen van vaste activa (13)	291		-	
Overige bedrijfskosten (14)	30.892		19.499	
<i>Som der kosten</i>		<u>199.521</u>		<u>128.757</u>
<i>Bedrijfsresultaat</i>		<u>(14.758)</u>		<u>1.437</u>
Financiële baten en lasten (15)		(2.710)		(2.571)
<i>Resultaat voor belastingen</i>		<u>(17.468)</u>		<u>(1.134)</u>
Belastingen (16)		416		(253)
<i>Resultaat na belastingen</i>		<u>(17.884)</u>		<u>(881)</u>

Overzicht van het totaalresultaat over 2018

	2018	2017
<i>Resultaat na belastingen</i>	(17.884)	(881)
Afwaardering/herwaardering materiële vaste activa	-	-
Afwaardering/herwaardering financiële vaste activa	-	-
Gerealiseerde herwaardering ten laste van het eigen vermogen	-	-
Omrekeningsverschillen bedrijfsuitoefening in het buitenland	-	-
Gerealiseerde omrekeningsverschillen verkochte bedrijfsuitoefening in het buitenland ten laste van het eigen vermogen	-	-
<i>Totaal van de rechtstreekse mutaties in het eigen vermogen</i>	-	-
Totaalresultaat	(17.884)	(881)

Kasstroomoverzicht geconsolideerd over de periode 2018

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

(in duizenden euro's)	2018	2017
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Bedrijfsresultaat	(14.758)	1.437
Aanpassingen voor:		
Afschrijvingen immateriële vaste activa (13)	3.216	1.852
Afschrijvingen materiële vaste activa (13)	2.520	2.546
Waardeverminderingen (13)	291	-
Mutatie voorzieningen (7)	568	252
Veranderingen in het werkkapitaal:		
Mutatie vorderingen (4)	5.191	(3.432)
Mutatie kortlopende schulden (exclusief kortlopend deel van de langlopende schulden) (9)	5.068	5.130
Factorfaciliteit	<u>5.991</u>	<u>5.606</u>
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	8.087	13.391
Ontvangen interest	10	-
Vennootschapsbelasting	-	-
Betaalde interest	<u>(424)</u>	<u>(267)</u>
Kasstroom uit operationele activiteiten	7.673	13.124
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investeringen in materiële vaste activa (2)	(2.981)	(3.724)
Investeringen in deelnemingen (Overname Van Straaten Post B.V.) (1)	<u>(5.760)</u>	<u>-</u>
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	<u>(8.741)</u>	<u>(3.724)</u>
Transporteren	(1.068)	9.400

(in duizenden euro's)	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Transport	(1.068)	9.400
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Toename schulden aan participanten (9)	5.000	-
Aflossing langlopende schulden aan kredietinstellingen	-	(7.000)
Afname schulden aan participanten (9)	(4.000)	(301)
Afname overige langlopende schulden (8)	<u>(231)</u>	<u>-</u>
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	<u>769</u>	<u>(7.301)</u>
Mutatie geldmiddelen	<u>(299)</u>	<u>2.099</u>

Grondslagen van waardering en resultaatbepaling in de geconsolideerde jaarrekening

Algemeen

Sandd Beheer II BV is statutair gevestigd in Apeldoorn en is ingeschreven bij het Handelsregister Kamer van Koophandel onder nummer: 30224919. Het adres van Sandd Beheer II BV is IJsseldijk 2, 7325 WZ Apeldoorn.

De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving, die uitgegeven zijn door de Raad voor de jaarverslaggeving. De jaarrekening is opgemaakt op 22 oktober 2019.

Activa en verplichtingen worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. In de balans, de winst-en-verliesrekening en het kasstroomoverzicht zijn referenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting.

Ten aanzien van de vennootschappelijke winst-en-verliesrekening van Sandd Beheer II BV is gebruik gemaakt van de vrijstelling ingevolge artikel 2:402 Titel 9 BW. Dientengevolge is een verkorte vennootschappelijke winst-en-verliesrekening opgenomen in deze jaarrekening.

Activiteiten van de groep

De belangrijkste activiteiten van de groep zijn het verkopen het verzamelen, sorteren en bezorgen van poststukken waaronder direct mailings, relatiemagazines, periodieken, brieven en brievenbuspakjes en het verkopen van zegels.

Continuïteit van de activiteiten

Met ingang van het boekjaar 2016 is de financiële performance van Sandd onder druk komen te staan. Dit is hoofdzakelijk het gevolg van een krimpende postmarkt, hevige prijsconcurrentie en wijzigingen in wet- en regelgeving die van invloed zijn geweest op de kostprijs. Dit heeft voor 2018 geresulteerd in een nettoverlies van € 17,8 miljoen en een negatieve netto cashflow van € 0,3 miljoen. Het eigen vermogen per 31 december 2018 bedraagt negatief € 31 miljoen.

Als gevolg hiervan voldoet Sandd Beheer II B.V. niet meer aan de convenanten van haar externe financiering (de ING factoring faciliteit zoals toegelicht op bladzijde 32 onder Kortlopende schulden). De faciliteit, waarvan per 31 december 2018 € 11,6 miljoen is opgenomen, is hiermee direct opeisbaar geworden. ING bank is hiervan op de hoogte en staat in nauw contact met Sandd omtrent het gebruik van de factoring faciliteit. De ING heeft hiervoor geen waiver verstrekt, maar tot op heden de factoring faciliteit gecontinueerd.

Op 1 oktober 2019 heeft Sandd Houdstermaatschappij B.V. een 'share sale and purchase agreement' met PostNL Holding B.V. ('PostNL') getekend. PostNL neemt hiermee alle aandelen in Sandd Beheer II B.V. over voor een overnamesom van € 105 miljoen. Hiermee heeft PostNL alle activa en passiva van Sandd Beheer II B.V. overgenomen. In de 'share sale and purchase agreement' is opgenomen dat uit de opbrengst van de verkoop eerst de achtergestelde leningen ad € 31,3 miljoen schuldig aan Sandd Houdstermaatschappij B.V. worden afgelost.

Als gevolg van de overname zijn de toekomstplannen van PostNL met Sandd Beheer II B.V. bepalend geworden voor de continuïteit van Sandd Beheer II B.V. PostNL heeft schriftelijk bevestigd aan het management van Sandd Beheer II B.V. dat zij de komende 18 maanden een integratie strategie zal gaan uitvoeren, indien van toepassing gevolgd door een solvete liquidatie van Sandd Beheer II B.V. en haar groepsmaatschappijen. Indien noodzakelijk zal PostNL Sandd Beheer II B.V. en haar groepsmaatschappijen financieel ondersteunen teneinde zorg te dragen voor een solvete liquidatie en daarmee garant zal staan voor de schulden en verplichtingen van Sandd Beheer II B.V.

Op basis van de overname door PostNL en de door haar afgegeven bevestiging, is het management van Sandd Beheer II B.V. van mening dat de continuïteit in de financiering van Sandd Beheer II B.V. voor de komende 18 maanden is gewaarborgd, danwel dat er sprake zal zijn van een solvete liquidatie en dat derhalve de jaarrekening 2018 op basis van continuïteit kan worden opgesteld.

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar, met uitzondering van de toegepaste stelsel- en schattingswijzigingen zoals opgenomen in de desbetreffende paragrafen.

Oordelen, schattingen, veronderstellingen en onzekerheden

Bij de toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt de leiding van de groep zich diverse oordelen en schattingen. Onzekerheid omtrent deze schattingen en veronderstellingen kan resulteren in materiële aanpassingen van de geconsolideerde jaarrekening in toekomstige jaren.

Schattingen en veronderstellingen

De groep maakt de schattingen en veronderstellingen op basis van de omstandigheden en informatie beschikbaar op het moment van opmaak van de jaarrekening. Schattingen gebaseerd op toekomstige gebeurtenissen (of het zich niet voordoen van verwachte gebeurtenissen) kunnen onderhevig zijn aan toekomstige veranderingen in de markt en omstandigheden buiten de invloedssfeer van de groep. Deze schattingswijzigingen worden prospectief verwerkt. De belangrijkste schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen zijn:

Waardering goodwill

Voor de waardering en verwerking van goodwill wordt verwezen naar de afzonderlijke paragraaf Goodwill.

Waardering latente belastingvorderingen

Voor de waardering en verwerking van latente belastingvorderingen wordt verwezen naar de afzonderlijke paragraaf belastingen.

Levensduur en restwaarde materiële vaste activa

Voor de overwegingen ten aanzien van de bepaling van de economische levensduur en restwaarde van materiële vaste activa wordt verwezen naar de afzonderlijke paragraaf Materiële vaste activa in eigen gebruik.

Lijst met kapitaalbelangen

Hoofd van de groep

De vennootschap Sandd Houdstermaatschappij BV te Amsterdam staat aan het hoofd van de groep van Sandd Beheer II BV en consolideert de financiële gegevens van Sandd Beheer II BV in haar geconsolideerde jaarrekening. Van deze geconsolideerde jaarrekening zijn afschriften bij het Handelsregister van de Kamer van Koophandel te Amsterdam te verkrijgen.

Geconsolideerde maatschappijen

- Sandd BV te Apeldoorn: 100%
- Sandd Postverspreiders BV te Apeldoorn: 100%
- Sandd New Business BV te Apeldoorn: 100%
- Returnista Holding BV te Apeldoorn: 66,67%
- Returnista BV te Apeldoorn: 66,67%
- Sandd2me BV te Apeldoorn: 100%

Met ingang van 5 maart 2018 daarnaast:

- Van Straaten Post BV te Utrecht: 100%
- Van Straaten Post Deventer BV te Gemeente Deventer: 100%
- Van Straaten Post Utrecht BV te Gemeente Utrecht: 100%
- Van Straaten Postchauffeur BV te Gemeente Nieuwegein: 100%
- Van Straaten Postbezorger BV te Gemeente Utrecht: 100%
- Van Straaten Post HR BV te Gemeente Nieuwegein: 100%
- Incastra BV te Zaanstad: 100%

Er is geen sprake van minderheidsdeelnemingen of andere deelnemingen die niet zijn betrokken in de consolidatie. Voor Returnista Holding B.V. en Returnista B.V. geldt dat beide deelnemingen een negatief eigen vermogen hebben als gevolg van aanloopverliezen. Aangezien de minderheidsaandeelhouder niet verplicht kan worden om de verliezen tot zijn rekening te nemen, zijn de resultaten van deze deelnemingen voor 100% in de consolidatie betrokken.

Consolidatie

In de geconsolideerde jaarrekening worden opgenomen de financiële gegevens van Sandd Beheer II BV en haar groepsmaatschappijen per 31 december van het boekjaar. Groepsmaatschappijen zijn rechtspersonen en vennootschappen waarin overheersende zeggenschap wordt uitgeoefend. Hierbij worden mede in aanmerking genomen de financiële instrumenten die potentiële stemrechten bevatten indien deze economische betekenis hebben.

De groepsmaatschappijen worden integraal geconsolideerd vanaf de datum waarop overheersende zeggenschap op de groepsmaatschappij is verkregen. De groepsmaatschappijen worden niet meer in de consolidatie opgenomen vanaf de datum waarop geen sprake meer is van overheersende zeggenschap. De posten in de geconsolideerde jaarrekening worden volgens uniforme grondslagen van waardering en resultaatbepaling vastgesteld. Resultaten uit transacties met en tussen groepsmaatschappijen worden volledig geëlimineerd.

Het aandeel van derden is afzonderlijk in de geconsolideerde jaarrekening tot uitdrukking gebracht. Het aandeel van derden in het groepsvermogen betreft het aandeel van derden in het eigen vermogen van de groepsmaatschappijen. Het aandeel van derden in het resultaat van groepsmaatschappijen wordt in de winst-en-verliesrekening in mindering gebracht op het groepsresultaat.

Indien de aan het aandeel van derden toerekenbare verliezen, het aandeel van derden in het eigen vermogen van de groepsmaatschappijen overtreffen, komt het verschil, alsmede eventuele verdere verliezen, volledig ten laste van Sandd Beheer II BV, tenzij en voor zover de houder van het aandeel van derden de verplichting heeft, en in staat is, om die verliezen voor haar rekening te nemen. Als de groepsmaatschappijen vervolgens weer winst maken, komen die winsten volledig ten gunste van Sandd Beheer II BV totdat de door Sandd Beheer II BV voor haar rekening genomen verliezen zijn gerecupereerd.

Verbonden partijen

Als verbonden partij worden alle rechtspersonen aangemerkt waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij. Ook de statutaire directieleden, andere sleutelfunctionarissen in het management van Sandd Beheer II BV of de moedermaatschappij van Sandd Beheer II BV en nauwe verwanten zijn verbonden partijen.

Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Hiervan wordt toegelicht de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht.

Acquisities en desinvesteringen van groepsmaatschappijen

Vanaf de overnamedatum worden de resultaten en de identificeerbare activa en passiva van de overgenomen vennootschap opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening. De overnamedatum is het moment dat overheersende zeggenschap kan worden uitgeoefend op de desbetreffende vennootschap.

De verkrijgingsprijs bestaat uit het geldbedrag of het equivalent hiervan dat is overeengekomen voor de verkrijging van de overgenomen onderneming vermeerderd met eventuele direct toerekenbare kosten. Indien de verkrijgingsprijs hoger is dan het nettobedrag van de reële waarde van de identificeerbare activa en passiva wordt het meerdere als goodwill geactiveerd onder de immateriële vaste activa. Indien de verkrijgingsprijs lager is dan het nettobedrag van de reële waarde van de identificeerbare activa en passiva, dan wordt het verschil (negatieve goodwill) als overlopende passiefpost opgenomen.

De maatschappijen die in de consolidatie betrokken zijn, blijven in de consolidatie opgenomen tot het moment dat zij worden verkocht; deconsolidatie vindt plaats op het moment dat de beslissende zeggenschap wordt overgedragen.

Per 5 maart 2018 zijn alle aandelen in Van Straaten Post B.V. (en dochtermaatschappijen, verwezen wordt naar de grondslagen met betrekking tot de consolidatie) overgenomen. Er is een overnamesom van nominaal € 13 miljoen overeengekomen. Daarvan is € 5 miljoen gefinancierd door middel van een (achtergestelde) lening en € 8 miljoen betreft een uitgestelde verplichting. Daarnaast is in de bepaling van de goodwill rekening gehouden met transactiekosten ad € 0,9 miljoen en de reële waarde bepaling van de overnamebalans volgens de 'purchase accounting' methode ad € 2,45 miljoen negatief.

Vreemde valuta

Functionele valuta

De geconsolideerde jaarrekening luidt in euro's, hetgeen de functionele en presentatievaluta van de gehele groep is.

Valutaomrekening

Koersverschillen die optreden bij de afwikkeling dan wel de omrekening van monetaire posten in vreemde valuta, worden verwerkt in de winst-en-verliesrekening.

Salderen

Een actief en een post van het vreemd vermogen worden gesaldeerd in de jaarrekening opgenomen uitsluitend indien en voor zover:

- een deugdelijk juridisch instrument beschikbaar is om het actief en de post van het vreemd vermogen gesaldeerd en simultaan af te wikkelen; en
- het stellige voornemen bestaat om het saldo als zodanig of beide posten simultaan af te wikkelen.

Financiële instrumenten

Onder financiële instrumenten worden primaire financiële instrumenten zoals vorderingen, effecten en schulden verstaan. In de groep zijn geen derivaten.

Alle aan- en verkopen volgens standaard markconventies van financiële activa worden opgenomen per transactiedatum, dat wil zeggen de datum waarop de groep de bindende overeenkomst aangaat.

Voor de grondslagen van de primaire financiële instrumenten wordt verwezen naar de behandeling per balanspost.

Immateriële vaste activa

Algemeen

Een immaterieel vast actief wordt in de balans opgenomen als:

- het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen die een actief in zich bergt, zullen toekomen aan de groep; en
- de kosten van het actief betrouwbaar kunnen worden vastgesteld.

Uitgaven inzake een immaterieel vast actief die niet aan de voorwaarden voor activering voldoen (bijvoorbeeld uitgaven van onderzoek en intern ontwikkelde merken, logo's, uitgavenrechten en klantenbestanden) worden rechtstreeks in de winst-en-verliesrekening verantwoord.

De immateriële vaste activa die zijn verkregen bij de acquisitie van een groepsmaatschappij worden tegen de reële waarde op het verkrijgingsmoment opgenomen. De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing cumulatieve bijzondere waardeverminderingen.

Het afschrijven van de immateriële vaste activa geschiedt stelselmatig op basis van de geschatte economische levensduur met een maximum van twintig jaar. De economische levensduur en afschrijvingsmethode worden aan het einde van ieder boekjaar opnieuw beoordeeld. Indien de geschatte economische levensduur langer is dan twintig jaar zal, vanaf het moment van verwerking aan het einde van elk boekjaar, een bijzondere waardeverminderingstest worden uitgevoerd.

Goodwill

Goodwill wordt geactiveerd minus cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing minus bijzondere waardeverminderingen.

De goodwill wordt als volgt lineair afgeschreven op basis van de geschatte economische levensduur:

- De goodwill ontstaan bij de acquisitie van Van Straaten Post BV over tien jaar.
- De goodwill ontstaan bij de acquisitie van Sandd BV en Selektmail over vijf - tien jaar.

De geschatte economische levensduur is gebaseerd op de aard en voorzienbare levensduur van de verworven activiteiten, voornamelijk postvolumes en bezorgingscapaciteit.

In het kader van een eventuele bijzondere waardevermindering wordt goodwill die is ontstaan in een acquisitie vanaf de overnamedatum toegerekend aan alle (groepen van) kasstroomgenererende eenheden die na de overname naar verwachting voordeel zullen halen uit de synergie in de acquisitie. Jaarlijks wordt er per balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat de goodwill aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dit het geval is wordt de bijzondere waardevermindering van goodwill vastgesteld door beoordeling van de realiseerbare waarde van de kasstroomgenererende eenheid (of groep kasstroomgenererende eenheden) waarop de goodwill betrekking heeft. Wanneer de realiseerbare waarde van de kasstroomgenererende eenheid lager is dan de boekwaarde van de kasstroomgenererende eenheid waaraan goodwill is toegerekend, wordt een bijzondere waardevermindering verantwoord.

Indien goodwill aan een kasstroomgenererende eenheid is toegerekend en een activiteit binnen die eenheid wordt afgestoten, wordt aan de afgestoten activiteit goodwill toegerekend voor de bepaling van de winst of verlies bij afstoting. De hoogte van de aan de afgestoten activiteit gerelateerde goodwill wordt bepaald op basis van de relatieve verhouding in waarden van de afgestoten activiteit en van andere activiteiten van de kasstroomgenererende eenheid.

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa in eigen gebruik

De materiële vaste activa in eigen gebruik worden gewaardeerd tegen de kostprijs (verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs), minus eventuele investeringssubsidies, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing cumulatieve bijzondere waardeverminderingen.

Er zijn geen rentekosten in de tegen de vervaardigingsprijs gewaardeerde materiële vaste activa opgenomen.

De materiële vaste activa worden als volgt lineair afgeschreven op basis van de geschatte economische levensduur rekening houdend met de restwaarde:

- De terreinen worden niet afgeschreven.
- De bedrijfsgebouwen over vijf jaar.
- De machines en installaties over tien jaar.
- De inventaris over vijf jaar.
- De vervoermiddelen over vijf jaar.

Indien de verwachting omtrent de afschrijvingsmethode, gebruiksduur en/of restwaarde in de loop van de tijd wijzigingen ondergaat, worden zij als een schattingswijziging verantwoord.

In de kostprijs worden de kosten van groot onderhoud opgenomen, zodra deze kosten zich voordoen en aan de activeringscriteria is voldaan. De boekwaarde van de te vervangen bestanddelen wordt dan als gedesinvesteerd beschouwd en ineens ten laste van de winst-en-verliesrekening gebracht. Alle overige onderhoudskosten worden direct in de winst-en-verliesrekening verwerkt.

Financiële vaste activa

Deelnemingen

Voor de waarderinggrondslagen met betrekking tot deelnemingen wordt verwezen naar de grondslagen bij de enkelvoudige balans. Er is geen sprake van niet-geconsolideerde deelnemingen.

Overige financiële vaste activa

Latente belastingvorderingen

Voor de waardering en verwerking van latente belastingvorderingen wordt verwezen naar de afzonderlijke paragraaf belastingen.

Vlottende vorderingen

De vlottende vorderingen, worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde plus transactiekosten en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs minus een eventuele benodigde voorziening voor oninbaarheid.

Liquide middelen

Onder liquide middelen worden verstaan kasmiddelen, de tegoeden op bankrekeningen, wissels en cheques die worden opgenomen tegen nominale waarde. Deposito's worden onder liquide middelen opgenomen indien zij in feite - zij het eventueel met opoffering van rentebaten - ter onmiddellijke beschikking staan. Liquide middelen die (naar verwachting) langer dan twaalf maanden niet ter beschikking staan van de groep, worden als financiële vaste activa gerubriceerd.

Bijzondere waardevermindering van niet-financiële activa

De groep beoordeelt op elke balansdatum of een niet-financieel actief of een groep van niet-financiële activa een bijzondere waardevermindering heeft ondergaan. De groep beoordeelt op iedere balansdatum of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort.

Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde. Een bijzonder-waardevermindering-verlies wordt direct als last verwerkt in de winst-en-verliesrekening onder gelijktijdige verlaging van de boekwaarde van het betreffende actief.

De opbrengstwaarde wordt in eerste instantie ontleend aan een bindende verkoopovereenkomst; als die er niet is, wordt de opbrengstwaarde bepaald met behulp van de actieve markt waarbij normaliter de gangbare biedprijs geldt als marktprijs. Wanneer er geen actieve markt is, wordt de opbrengstwaarde ontleend aan algemeen aanvaarde waarderingmodellen. Deze modellen worden bevestigd door een multiple van de winst, koersen van beursgenoteerde vennootschappen en andere beschikbaar reële waarde indicatoren. De in aftrek te brengen kosten bij het bepalen van de opbrengstwaarde zijn gebaseerd op de geschatte kosten die rechtstreeks kunnen worden toegerekend aan de verkoop en nodig zijn om de verkoop te realiseren.

Voor de bijzondere waardevermindering van goodwill wordt verwezen naar de grondslagen van de goodwill.

De groep beoordeelt op iedere balansdatum of er aanwijzingen zijn of een voorheen genomen bijzondere waardevermindering van een vast actief niet meer bestaat of is afgenomen. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief of kasstroomgenererende eenheid vastgesteld. Een voorheen verwerkte bijzondere waardevermindering wordt alleen teruggenomen als de aannames gebruikt voor het bepalen van de realiseerbare waarde zijn gewijzigd sinds de laatste bijzondere waardevermindering.

Indien wordt vastgesteld dat een bijzondere waardevermindering die in het verleden verantwoord is, niet meer bestaat of is afgenomen, dan wordt de toegenomen boekwaarde van de desbetreffende activa niet hoger gesteld dan de boekwaarde die bepaald zou zijn indien geen bijzondere waardevermindering voor het actief zou zijn verantwoord. Een bijzondere waardevermindering van goodwill wordt niet teruggenomen.

Bijzondere waardevermindering van financiële activa

De groep beoordeelt op elke balansdatum of een financieel actief of een groep van financiële activa een bijzondere waardevermindering heeft ondergaan. Voor alle categorieën financiële activa die tegen (geamortiseerde) kostprijs worden gewaardeerd, wordt bij aanwezigheid van objectieve aanwijzingen voor bijzondere waardeverminderingen, de omvang van het verlies uit hoofde van de bijzondere waardevermindering bepaald en in de winst-en-verliesrekening verwerkt.

Bij financiële activa die gewaardeerd zijn tegen geamortiseerde kostprijs wordt de omvang van het verlies bepaald als het verschil tussen de boekwaarde van het actief en de best mogelijke schatting van de toekomstige kasstromen, contant gemaakt tegen de effectieve rentevoet van het financiële actief zoals die is bepaald bij de eerste verwerking van het instrument. Een voorheen opgenomen waardevermindering wordt teruggenomen (met uitzondering van goodwill), indien de afname van de waardevermindering verband houdt met een objectieve gebeurtenis na afboeking, tot maximaal het bedrag dat benodigd is om het actief te waarderen op de geamortiseerde kostprijs ten tijde van de terugname als geen sprake zou zijn geweest van een bijzondere waardevermindering. Het teruggenomen verlies dient in de winst-en-verliesrekening te worden verwerkt. De boekwaarde van de vorderingen wordt verlaagd met gebruikmaking van een voorziening wegens oninbaarheid.

Bij aandelen gewaardeerd tegen kostprijs wordt de omvang van het verlies bepaald als het verschil tussen de boekwaarde van het financiële actief en de best mogelijke schatting van de toekomstige kasstromen, contant gemaakt tegen de actuele vermogenskostenvoet voor een soortgelijk actief. Een voorheen opgenomen waardevermindering wordt teruggenomen (met uitzondering van goodwill) indien het wegnemen van de indicatie van een bijzondere waardevermindering objectief waarneembaar is.

Classificatie eigen vermogen en vreemd vermogen

Een financieel instrument of de afzonderlijke componenten van het instrument worden in de geconsolideerde jaarrekening als vreemd vermogen of als eigen vermogen geclassificeerd overeenkomstig de economische realiteit van de contractuele overeenkomst waaruit het financieel instrument voortvloeit. In de enkelvoudige jaarrekening wordt een financieel instrument geclassificeerd overeenkomstig de juridische realiteit. Rente, dividenden, baten en lasten met betrekking tot een (deel van een) financieel instrument worden in de jaarrekening opgenomen afhankelijk van de classificatie van het financieel instrument als financiële verplichting respectievelijk als eigen-vermogensinstrument.

Voorzieningen

Een voorziening wordt gevormd indien de groep op balansdatum een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting heeft waarvan het waarschijnlijk is dat voor de afwikkeling een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang betrouwbaar is te schatten. De omvang van de voorziening wordt bepaald door de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichtingen en verliezen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Indien het waarschijnlijk is dat voor uitgaven die noodzakelijk zijn om een voorziening af te wikkelen een vergoeding van een derde zal worden ontvangen, wordt deze vergoeding gepresenteerd als een afzonderlijk actief.

Pensioenen

Nederlandse pensioenregelingen

De vennootschap voorziet het personeel van Sandd B.V. van een pensioenregeling die te omschrijven valt als een beschikbare premieregeling. De pensioenregeling is ondergebracht bij pensioen verzekeraar (Nationale Nederlanden/Delta Lloyd). Deze regeling wordt in het kader van huidige regelgeving aangemerkt als toegezegde bijdrageregeling waaruit voor Sandd geen aanvullende verplichtingen voortvloeien waardoor geen voorziening behoeft te worden gevormd. Voor de werknemers van de overige vennootschappen is geen sprake van een pensioenregeling via de werkgever.

De belangrijkste kenmerken van de uitvoeringsovereenkomst zijn:

- Deelneming in de pensioenregeling is verplicht gesteld voor de werknemers en bestuurders van de vennootschap die werkzaam zijn bij Sandd.
- De vennootschap is uitsluitend verplicht tot betaling van de vastgestelde premies. In geen geval is een verplichting tot bijstorting.
- Er is geen sprake van recht op teruggave/premiekorting.

De belangrijkste kenmerken van deze pensioenregeling zijn:

- Er is sprake van premieovereenkomst voor de aanspraak op beschikbare premie.
- Er is sprake van een uitvoeringsovereenkomst voor nabestaandenpensioen en Anwhaatspensioen.
- De pensioengrondslag is het pensioengevend salaris min de AOW-franchise. Deze pensioengrondslag wordt jaarlijks op 1 januari voor het komende jaar gewijzigd op aangeven van de werkgever.
- Het pensioengevend salaris is maximaal € 105.075 in 2018. Dit bedrag wordt jaarlijks aangepast volgens de ontwikkeling van het loon- en consumentenprijsindexcijfer.
- Het pensioengevend salaris mag jaarlijks maximaal met 15% stijgen.
- De AOW-franchise is € 13.344 in 2018 (middelloonregeling). Dit bedrag wordt jaarlijks aangepast volgens de ontwikkeling van de AOW.
- De pensioenleeftijd is 66 jaar.
- De beschikbare premie is een percentage van de pensioengrondslag en afhankelijk van de leeftijd gecorrigeerd met de deeltijdfactor. De beschikbare premie bedraagt tussen de 4,7% en 27,7% afhankelijk van de leeftijd.
- Het werkgeversdeel van de beschikbare premie bedraagt maximaal 78,3%.

Aan de hand van het van het jaarverslag van Delta Lloyd over 2018 is vastgesteld dat de dekingsgraad per 31 december 2018 hoger was dan het wettelijk minimum.

De aan de pensioenuitvoerder te betalen premie wordt als last in de winst-en-verliesrekening verantwoord. Te betalen premie dan wel de vooruitbetaalde premie per jaareinde wordt als overlopend passief respectievelijk overlopend actief verantwoord.

Langlopende schulden

Bij de eerste opname van langlopende schulden worden deze opgenomen tegen reële waarde. In geval dat de vervolwaardering niet tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening plaatsvindt, wordt bij de eerste waardering de reële waarde verminderd met de direct daaraan toe te rekenen transactiekosten.

De langlopende schulden worden na de eerste waardering gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs volgens de effectieve-rentemethode. Winst of verlies worden in de winst-en-verliesrekening opgenomen zodra de verplichtingen niet langer op de balans worden opgenomen, alsmede via het amortisatieproces.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Dit is meestal de nominale waarde.

Geamortiseerde kostprijs

De geamortiseerde kostprijs is het bedrag waarvoor een financieel actief of financiële verplichting bij de eerste verwerking in de balans wordt opgenomen verminderd met aflossingen op de hoofdsom, vermeerderd of verminderd met de via de effectieve-rentemethode bepaalde cumulatieve amortisatie van het verschil tussen dat eerste bedrag en het aflossingsbedrag en verminderd met eventuele afboekingen (direct, dan wel door het vormen van een voorziening) wegens bijzondere waardeverminderingen of oninbaarheid.

Niet langer in de balans opnemen van financiële activa en verplichtingen

Een financieel instrument wordt niet langer in de balans opgenomen indien een transactie er toe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle, of nagenoeg alle, risico's met betrekking tot de positie aan een derde zijn overgedragen.

Leasing

De beoordeling of een overeenkomst een lease bevat, vindt plaats op grond van de economische realiteit op het tijdstip van het aangaan van het contract. Het contract wordt aangemerkt als een leaseovereenkomst als de nakoming van de overeenkomst afhankelijk is van het gebruik van een specifiek actief of de overeenkomst het recht van een specifiek actief omvat.

De groep als lessee

In geval van financiële leasing (waarbij de voor- en nadelen verbonden aan de eigendom van het lease-object geheel of nagenoeg geheel door de lessee worden gedragen) worden het lease-object en de daarmee samenhangende schuld bij het aangaan van de overeenkomst in de balans verwerkt tegen de reële waarde van het lease-object op het moment van het aangaan van de leaseovereenkomst of, indien dit lager is, tegen de contante waarde van de minimale leasebetalingen. De initiële directe kosten van de lessee worden opgenomen in de eerste verwerking van het actief. De leasebetalingen worden gesplitst in rentelasten en aflossing van de uitstaande verplichting, waarmee een constante rentevoet wordt bereikt over de resterende netto-verplichting.

Het geactiveerde lease-object wordt afgeschreven over de kortste termijn van de leaseperiode of de gebruiksduur van het object, in geval er geen redelijke zekerheid is dat de lessee aan het einde van de leaseperiode eigenaar wordt.

In geval van operationele leasing worden de leasebetalingen lineair over de leaseperiode ten laste van de winst-en-verliesrekening gebracht.

Opbrengsten

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de opbrengstwaarde van de geleverde prestaties en de kosten en andere lasten over het jaar. De opbrengsten op transacties worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd.

Onder netto-omzet wordt verstaan de opbrengst uit levering van goederen (de verkoop van zegels) en diensten (postbezorging en daaraan gelieerde diensten) onder aftrek van kortingen en dergelijke en van over de omzet geheven belastingen.

Verkoop van zegels

De opbrengst uit de verkoop van zegels wordt in de winst-en-verliesrekening verwerkt op basis van de zegels die binnen het boekjaar daadwerkelijk zijn gebruikt. De nog niet gebruikte zegels worden verantwoord als uitgestelde omzet onder de overlopende passiva, daarbij wordt rekening gehouden met een inschatting voor zegels die naar verwachting nooit gebruikt zullen gaan worden.

Verlenen van diensten

Het verlenen van diensten bestaat voornamelijk uit het bezorgen van brievenbuspost. Daarnaast houdt de groep zich bezig met het bezorgen van aangetekende post, het bezorgen van pakketten en het verwerken van retouren. Indien het resultaat van een transactie aangaande het verlenen van een dienst betrouwbaar kan worden geschat en ontvangst van de opbrengst waarschijnlijk is, wordt de opbrengst met betrekking tot die dienst verwerkt op het moment dat de dienst bij het beoogde adres is (af)geleverd.

Rente

Renteopbrengsten worden tijdsevenredig in de winst-en-verliesrekening verwerkt. Hierbij wordt rekening gehouden met de effectieve rentevoet van de desbetreffende actiefpost, indien hun bedrag bepaalbaar is en hun ontvangst waarschijnlijk.

Kosten

Kosten van uitbesteed werk en andere externe kosten

De kosten van uitbesteed werk en andere externe kosten hebben betrekking op de activiteiten (o.a. postbezorging door derden, transport en uitzendkrachten ten behoeve van verschillende directe activiteiten) die door derden worden uitgevoerd die een directe relatie hebben met het bezorgen van post en daaraan gelieerde diensten.

Personeel

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de winst- en-verliesrekening voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers respectievelijk de belastingautoriteit.

De groep neemt een verplichting op als de groep zich aantoonbaar onvoorwaardelijk heeft verbonden om een ontslag- of transitievergoeding te betalen. Als het ontslag onderdeel is van een reorganisatie neemt de groep de kosten van een ontslag- of transitievergoeding op in een voorziening reorganisatiekosten.

Rente

Rente wordt toegerekend aan de opeenvolgende verslagperioden naar rato van de resterende hoofdsom. (Dis)agio en affossingspremies worden als rentelast aan de opeenvolgende verslagperioden toegerekend zodanig dat tezamen met de over de lening verschuldigde rentevergoeding de effectieve rente in de winst-en-verliesrekening wordt verwerkt en uit de balans (per saldo) de amortisatiewaarde van de schuld blijkt. Periodieke rentelasten en soortgelijke lasten komen ten laste van het jaar waarover zij verschuldigd worden.

Belastingen

Acute belastingen

De belastingen worden berekend op basis van het verantwoorde resultaat uitgaande van het geldende belastingtarief, rekening houdend met fiscaal vrijgestelde posten en geheel of gedeeltelijk niet-afrekbare kosten.

De belastingvorderingen en -verplichtingen worden gesaldeerd indien is voldaan aan de algemene voorwaarden voor saldering.

Tussen de vennootschap en haar Nederlandse groepsmaatschappijen bestaat een fiscale eenheid. De verrekening van de belastingen binnen deze eenheid vindt plaats alsof elke maatschappij zelfstandig belastingplichtig is.

Latente belastingen

Voor alle belastbare tijdelijke verschillen tussen de commerciële en fiscale balanswaardering, wordt een latente belastingverplichting opgenomen. Voor alle verrekenbare tijdelijke verschillen tussen de commerciële en fiscale balanswaardering en voor beschikbare voorwaartse verliescompensatie wordt een latente belastingvordering opgenomen voor zover het waarschijnlijk is dat er fiscale winst beschikbaar zal zijn voor verrekening. De latente belastingvorderingen en -verplichtingen worden opgenomen onder de financiële vaste activa respectievelijk voorzieningen.

De waardering van latente belastingverplichtingen en -vorderingen wordt gebaseerd op de fiscale gevolgen van de door de groep, per balansdatum, voorgenomen wijze van realisatie of afwikkeling van activa, voorzieningen, schulden of overlopende passiva. Hierbij wordt uitgegaan van het geldende belastingtarief. De latente belastingverplichtingen en -vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

De latente belastingvorderingen en -verplichtingen worden gesaldeerd indien de groep een in rechte afdwingbaar recht heeft om actuele belastingvorderingen te salderen met actuele belastingverplichtingen en de uitgestelde belastingvorderingen en de uitgestelde belastingverplichtingen verband houden met winstbelastingen die betrekking hebben op dezelfde fiscale eenheid en door dezelfde belastingautoriteit worden geheven.

Grondslagen voor geconsolideerd kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest, ontvangen dividenden en winstbelastingen worden (indien van toepassing) opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. Betaalde dividenden worden opgenomen onder de kasstroom uit financieringsactiviteiten.

De verkrijgingsprijs van de verworven groepsmaatschappijen en de verkoopprijs van de verkochte groepsmaatschappijen zijn opgenomen onder de kasstroom uit investeringsactiviteiten, voor zover betaling in geld heeft plaatsgevonden. De in deze groepsmaatschappijen aanwezige geldmiddelen zijn op de aankoopprijs respectievelijk de verkoopprijs in aftrek gebracht.

Transacties waarbij geen ruil van kasmiddelen plaatsvindt, waaronder financiële leasing, zijn niet in het kasstroomoverzicht opgenomen. De betaling van de leasetermijnen uit hoofde van het financiële leasecontract zijn voor het gedeelte dat betrekking heeft op de aflossing als een uitgave uit financieringsactiviteiten aangemerkt en voor het gedeelte dat betrekking heeft op de interest als een uitgave uit operationele activiteiten. De ontvangst uit hoofde van een sale and financial leaseback-transactie wordt gepresenteerd als een ontvangst uit hoofde van financieringsactiviteiten.

Toelichting op de geconsolideerde balans

Immateriële vaste activa (1)

(in duizenden euro's)

	<u>31-12-2018</u>	<u>31-12-2017</u>
	€	€
Goodwill	<u>23.987</u>	<u>10.851</u>
(in duizenden euro's)		<u>Goodwill</u>
		€
Stand per 1 januari 2018		
Aanschaffingswaarde		31.278
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen		<u>(20.427)</u>
Boekwaarde per 1 januari 2018		<u>10.851</u>
Investerings		16.350
Afschrijvingen		<u>(3.215)</u>
Totaal van de mutaties		<u>13.135</u>
Stand per 31 december 2018		
Aanschaffingswaarde		47.629
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen		<u>(23.642)</u>
Boekwaarde per 31 december 2018		<u>23.987</u>

De post goodwill bestaat uit een tweetal afzonderlijke posten:

- Goodwill ontstaan vanuit de verwerving van Van Straaten Post BV per 5 maart 2018. Over de gewaardeerde goodwill ad € 16.350 wordt lineair afgeschreven over een periode van tien jaar.
- Goodwill ontstaan vanuit de waardering van de activiteiten van Sandd BV als gevolg van de herstructurering in 2011. Deze post bevat tevens de acquisitie van Selektmail. Over de aanschafwaarde wordt lineair afgeschreven over een periode van tien jaar.

Er is geen sprake van een bijzondere waardevermindering vanwege van de overname door PostNL.

Materiële vaste activa (2)

(in duizenden euro's)	Bedrijfs- gebouwen en - terreinen €	Machines en installaties €	Inventaris €	Vervoer- middelen €	In uitvoering en vooruit- betalingen €	Totaal €
Aanschaffingswaarde	4.287	1.011	16.972	2.449	1.265	25.984
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	(1.730)	(788)	(13.803)	(2.299)	-	(18.620)
Boekwaarde per 1 januari 2018	<u>2.557</u>	<u>223</u>	<u>3.170</u>	<u>150</u>	<u>1.265</u>	<u>7.364</u>
Mutaties						
Investerings	639	1.902	1.727	47	778	5.093
In gebruikname	60	467	737	-	(1.265)	-
Nieuwe consolidaties	97	2.007	1.507	33	-	3.645
Afschrijvingen	(423)	(328)	(1.674)	(94)	-	(2.520)
Waardeverminderingen	-	-	-	-	(291)	(291)
	<u>373</u>	<u>4.048</u>	<u>2.297</u>	<u>(15)</u>	<u>(777)</u>	<u>5.927</u>
Aanschaffingswaarde	5.154	5.536	21.498	2.564	778	35.530
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	(2.224)	(1.264)	(16.032)	(2.428)	(291)	(22.239)
Boekwaarde per 31 december 2018	<u>2.930</u>	<u>4.272</u>	<u>5.466</u>	<u>135</u>	<u>488</u>	<u>13.291</u>

Van de machines en installaties met een boekwaarde van € 3.804 is de groep geen juridisch, maar wel economisch eigenaar door middel van financiële leasecontracten. Voor nadere informatie over deze contracten wordt verwezen naar de toelichting op financiële lease onder de langlopende schulden.

De nieuwe consolidaties hebben betrekking op de reële waarde van de materiële vaste activa op de datum van overname van Van Straaten Post B.V.

De waardevermindering van de activa in uitvoering en vooruitbetalingen van € 291 heeft betrekking op projecten die voortijdig zijn stopgezet dan wel die bij nader inzien niet leiden tot toekomstige economische voordelen.

Financiële vaste activa (3)

Ultimo boekjaar is er sprake van circa € 27,6 miljoen aan verrekenbare verliezen met een resterende beschikbaarheid voor verrekening van minimaal 7 jaar. Van de verrekenbare verliezen heeft circa € 3,1 miljoen betrekking op voorvoegingsverliezen Van Straaten Post B.V. en haar dochtermaatschappijen. Aangezien Sandd c.s. in de toekomst zelfstandig niet voldoende fiscale resultaten verwacht te realiseren zijn de belastinglatenties gewaardeerd op nihil. Ultimo boekjaar is sprake van de volgende bruto bedragen die in aanmerking komen voor een belastinglatentie:

- Fiscaal afwijkende waarderingsverschillen ad per saldo € 3,1 miljoen bruto die bij waardering in een latente belastingvoorziening resulteert. De fiscaal afwijkende waarderingsverschillen komen voort uit een fiscaal hogere afschrijving op goodwill, fiscaal afwijkende afschrijving op materiële vaste activa en een fiscaal hogere waardering van voorzieningen.
- Verliezen beschikbaar voor compensatie ad € 27,6 miljoen bruto die bij waardering in een actieve belastinglatentie resulteert.

Voor zowel de actieve- als passieve belastingverschillen zijn geen latenties gevormd omdat er in de toekomst geen belastingheffing meer wordt verwacht op het niveau van Sandd Beheer II B.V. en er op balansdatum sprake is van hogere actieve belastingverschillen dan passieve verschillen.

(in duizenden euro's)

	<u>31-12-2018</u>	<u>31-12-2017</u>
	€	€
Handelsdebiteuren	27.611	22.172
Vorderingen op participanten	7.649	1.510
Belastingen en premies sociale verzekeringen	214	-
Overlopende activa	3.911	1.148
	<u>39.386</u>	<u>24.830</u>

Onder de post handelsdebiteuren zijn voorzieningen voor oninbare debiteuren opgenomen van € 1.625 (2017: € 1.433). De handelsdebiteuren zijn verpand aan ING Bank uit hoofde van de factoring faciliteit (zie toelichting kortlopende schulden).

De post vorderingen op participanten betreft een vordering in rekening-courant op Sandd Houdstermaatschappij BV, rente 1%. Er zijn geen zekerheden afgegeven op deze vorderingen en er zijn geen formele afspraken gemaakt omtrent de aflossing.

De post Belastingen en premies sociale verzekeringen betreft een vordering inzake vennootschapsbelasting vanuit Van Straaten Post BV ad € 214 (2017: € 0).

Alle vorderingen onder de Vlottende vorderingen hebben een karakter van korter dan 1 jaar. De reële waarde van de vorderingen benadert de boekwaarde, gegeven het kortlopende karakter van de vorderingen en het feit dat waar nodig voorzieningen voor oninbaarheid zijn gevormd.

*De post overlopende activa is als volgt te specificeren:
(in duizenden euro's)*

	<u>31-12-2018</u>	<u>31-12-2017</u>
	€	€
Vooruitbetaalde kosten	1.420	415
Nog te ontvangen loonkostensubsidie	1.269	261
Waarborgsommen	605	-
Overige	<u>616</u>	<u>472</u>
	<u>3.911</u>	<u>1.148</u>

Liquide middelen (5)

De liquide middelen staan ter vrije beschikking van de groep.

Groepsvermogen (6)

Voor een specificatie van het groepsvermogen wordt verwezen naar de toelichting op de enkelvoudige balans.

Voor Returnista Holding B.V. en Returnista B.V. geldt dat beide deelnemingen een negatief eigen vermogen hebben als gevolg van aanloopverliezen. Aangezien de minderheidsaandeelhouder niet verplicht kan worden om de verliezen tot zijn rekening te nemen, zijn de resultaten van deze deelnemingen voor 100% in de consolidatie betrokken. Het eigen vermogen van deze entiteiten bedraagt ultimo boekjaar per saldo € 0,3 miljoen negatief, het resultaat over 2018 bedroeg € 0,2 miljoen negatief.

Het garantievermogen bestaat uit het groepsvermogen en de achtergestelde leningen die onder de kortlopende schulden (vorig jaar onder de langlopende schulden) verwerkt zijn.

Het garantievermogen per 31 december 2018 bedraagt negatief € 1.293 (31 december 2017: positief € 9.907).

Vorzieningen (7)

Voorziening juridische claims	<u>1.955</u>	<u>1.387</u>
-------------------------------	--------------	--------------

De voorziening juridische claims is gevormd in het kader van lopende juridische procedures.